

BESTRIJDINGSADVIES VARROASE 2013 FAVV

Om een efficiënte bestrijding van varroa te bekomen, moet hiermee gestart worden vanaf de aanvang van het seizoen. Wacht geenszins tot na de zomeroogst, want dan kan de besmettingsgraad in de kolonies al veel te hoog zijn. De winterbijen worden al gedurende de maand augustus gevormd en als dan een hoge besmettingsdruk van varroamijten aanwezig is, zullen deze bijen verzwakt de winter ingaan.

Tracht zoveel mogelijk verschillende types (biotechnische en medicamenteuze) behandelingen af te wisselen. Hierdoor wordt de efficiëntie van de bestijding verbeterd en wordt resistentie tegengegaan.

Evalueer regelmatig de besmettingsgraad van alle kolonies, om een inschatting te kunnen maken van de ernst van de varroabesmetting.

Varroa is algemeen aanwezig in de Belgische bijenkolonies. Het is aangewezen een meer algemene bestrijdingsstrategie in groep toe te passen. Zwaar besmette kolonies kunnen immers andere kolonies in de nabijheid besmetten. Overleg met collega-imkers in de buurt over de toe te passen behandelingsstrategie.

1. Bepalen van de varroabesmettingsgraad

De efficiëntie van de varroabestrijding hangt sterk af van de kennis over de varroabesmettingsgraad van de kolonies. De besmettingsgraad van de kolonies wordt best driemaal per jaar geëvalueerd. Registreer hiertoe de natuurlijke mijtenval voor een periode van minimaal 14 dagen:

- In april
- Midden juli
- Gedurende de laatste 2 weken van oktober

Houd de resultaten van de tellingen nauwkeurig bij.

2. Biotechnische bestrijdingsmethodes

Zolang er honing gewonnen wordt, kunnen er geen medicamenteuze behandelingen tegen varroase ingesteld worden, gezien het gevaar voor residuen. Wacht niet met het bestrijden van de varroamijten tot na de laatste honingooogst, want dan is de varroabesmetting al veel te hoog.

Gebruik hiertoe biotechnische methodes:

- *Verwijdering van het darrenbroed*

Als ze correct en vooral tijdig wordt toegepast zou deze techniek een efficiëntie van 20 tot 30% behalen. Hang van bij de start van het seizoen een darrenraam in de broedkamer, verwijder het darrenbroed van zodra het verzegeld is en vernietig het. Herhaal de procedure zolang darrenbroed wordt aangezet.

- *Afzondering van de koningin*

Deze techniek moet eveneens zo vroeg mogelijk toegepast worden, om een zo hoog mogelijke efficiëntie te bekomen. Er zijn verschillende methodes om de koningin te isoleren.

- De koningin kan geïsoleerd worden op een kader die achteraf vernietigd wordt. Ideaal begint deze isolering rond 21 juni, er moet in ieder geval gestart worden voor 15 juli.

- Onmiddellijk na het oogsten van de zomerhoning, kan men een meer ingrijpende techniek toepassen. Hierbij wordt de koningin afgezonderd in het onderste (broedloos) deel van de kast d.m.v. een koninginnenrooster. Verwijder het bovenste deel van de kast, eens alle broed geboren is (23 dagen na het afzonderen van de koningin) en behandel alle bijen met organische zuren. Vernietig de kaders van het onderste gedeelte (onder het koninginnenrooster) dat het nieuwe broed bevat. Eventueel kan, om het vernietigen hiervan te voorkomen, het nieuwe broed verzamelen in een nieuwe kast. Eens alle bijen geboren zijn en geen broed meer aanwezig is, kunnen deze bijen behandeld worden en ter versterking toegevoegd worden aan een andere kolonie.

- *Maken van naakte zwermen*

Hierbij wordt een nieuwe kolonie opgebouwd, uitgaande van enkel volwassen bijen van een kast. De volwassen bijen worden afgeschud van het broed, behandeld (met een organisch zuur) en in een nieuwe, propere kast geplaatst met de koningin. Alle broed wordt vernietigd (of afgezonderd en behandeld eens alle bijen geboren zijn). De koningin zal spoedig de eileg hernemen, zodat nieuw broed gevormd wordt.

3. Medicamenteuze behandelingen

Gebruik enkel geregistreerde producten. Voorschriftplichtige geneesmiddelen kunnen enkel verschaft worden door de behandelende dierenarts of door de officina-apotheker (op voorschrift van de dierenarts). Registreer alle gegevens i.v.m. de toegepaste behandelingen (data, producten, dosering, enz.).

- Start onmiddellijk na de laatste honingooft met de zomerbehandeling (juli). Hiertoe kan een product op basis van thymol gebruikt worden. Deze producten vereisen geen diergeneeskundig voorschrift en kunnen bijgevolg via de officina-apotheker bekomen worden. De efficiëntie van de behandeling hangt sterk af van omgevingsfactoren (vnl. temperatuur, vochtigheidsgraad). De verspreiding van thymol is optimaal tussen 20° en 25° C (bij lagere temperaturen of hoge vochtigheidsgraad zal het product niet goed verspreid worden, bij hogere temperaturen verdampt het te snel).
- Voor de winterbehandeling (als geen broed meeraanwezig is november/december/januari) kan een product op basis van een organisch zuur (bijvoorbeeld oxaalzuur) gebruikt worden. Opnieuw zal de omgevingstemperatuur een belangrijke invloed hebben op de efficiëntie van de behandeling. Idealiter wordt deze uitgevoerd bij een temperatuur van 3 tot 6 °C.

Indien nog gesloten broed aanwezig is tijdens de behandeling, zal de efficiëntie aanzienlijk dalen. Overweeg dus om het gesloten broed te verwijderen/vernietigen vooraleer de behandeling in te stellen.

Voorzie u tijdig van alle benodigde producten, zodat tijdig kan gestart worden met het instellen van de behandelingen.

Evalueer tijdens en na de behandeling de effectiviteit hiervan